

Zemgales rajona tiesas darbības attīstības koncepcija

Turpinot plānoto tiesu reformu Latvijas Republikā, kas saistīta ar zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu integrēšanu rajona (pilsētas) tiesās, ar 2019.gada 1.jūniju Zemgales rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļa pilnībā tiks integrēta Zemgales rajona tiesas sastāvā un zemesgrāmatu nodaļa kā patstāvīga rajonu (pilsētu) tiesu struktūrvienība beigs pastāvēt.

Likuma „Par tiesu varu” 33. un 33.¹ paredz, ka tiesu vada tiesas priekšsēdētājs, kuram var būt vairāki vietnieki. Zemgales rajona tiesas priekšsēdētājam, reorganizējot zemesgrāmatu nodaļas, paredzēts arī vietnieks zemesgrāmatu jautājumos.

Kvalitatīvu darba procesa organizēšanu tiesā nodrošina tiesas priekšsēdētājs un viņa vietnieki. Lai tiesa spētu sekmīgi veikt tai paredzētās funkcijas, nodrošinot kvalitatīvu darbu un tiesvedības procesu, svarīgi, lai starp tiesas priekšsēdētāju un viņa vietniekiem izveidotos saliedēts komandas darbs. Komandas veiksmīga funkcionēšana atkarīga no virknes faktoriem, tostarp komandas vadītāja un katra tās dalībnieka kompetencēm.

Zemgales rajona tiesas vadīšana ir komandas darbs, kura mērķis attīstīt efektīvāku savstarpējo komunikāciju, saskarsmi un sadarbības procesus, lai maksimāli nodrošinātu efektīvu tiesas darbu. Zemgales rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļa ir trešā noslogotākā rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļu Latvijā. Pēc tiesu reformas palielināsies Zemgales rajona tiesas tiesnešu kopējais skaits. Šobrīd Zemgales rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļā ir trīspadsmit tiesnešu štata vietas, no kurām viena tiesneša vieta ir vakanta.

Tiesnešu specializācijas pamatprincipi, kurus iepriekš apstiprinājusi arī Tieslietu padome, paredz, ka tiesnešu specializācijā būtiska loma un nozīme ir tiesneša iegūtajām zināšanām un pieredzei. Zemesgrāmatu lietu izskatīšana ir specifiska. Pēc tiesnešu integrācijas jāizslēdz riski nekustamā īpašuma ierakstīšanas un ar tiem saistīto tiesību nostiprināšanas procesa pieejamībai, ievērojot likumā noteiktos termiņus. Ņemot vērā šobrīd izskatāmo zemesgrāmatu lietu un civillietu lietu apjomu, zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu noslodze ir ievērojama. Papildu lietu kategoriju nodošana izskatīšanai tiesnešiem, kuri iepriekš skatījuši ar zemesgrāmatu procesu saistītās lietas, būtu pieļaujama, ja tiesnešu noslodze to pieļauj, nosakot optimālo noslodzes apjomu. Saglabājot tiesnešu specializāciju tiks nodrošināts, ka savā jomā pieredzējuši tiesneši, viņu iegūtās specifiskās zināšanas un pieredze, kas saistītas ar nekustamā īpašuma ierakstīšanas un ar tiem saistīto tiesību nostiprināšanas specifiku, tiks izmantotas šo kategoriju lietu kvalitatīvā izskatīšanā.

Kvalitatīvā tiesas funkciju nodrošināšanā nozīmīga loma ir darbiniekiem. Tiesneši var kvalitatīvi, sekmīgi un profesionāli pildīt savus pienākumus, ja viņiem komandā ir kvalificēti darbinieki. Daudzi darbinieki ir ar lielu darba pieredzi.

Svarīga ir darbinieku apmācība, izaugsme un attīstība. No darbinieku prasmēm, kompetences un rīcības būtiski atkarīga lietu kvalitatīva un savlaicīga izskatīšana. Motivēti un izglītoti darbinieki ir milzīgs atbalsts tiesnešiem. Jārod resursi, kas veicinātu tiesas darbinieku profesionālo karjeras izaugsmi. Būtisks nosacījums kvalitatīvam darbam ir tiesas darbinieku motivācija un dažādi papildus bonusi kā papildus apmaksātas brīvdienas, saskaņā ar ikgadējās novērtēšanas rezultātiem. Svarīga ir darbinieku novērtēšana pēc vienotiem un skaidriem kritērijiem. Svarīgi, lai

katrs darbinieks zina un ikdienā redz savu pienesumu kopējā darbā, lai būtu motivēts izaugsmei un profesionālās karjeras attīstībai. Apmācības darbiniekiem ir organizējamas gan centralizēti Tiesu administrācijas un Tiesnešu mācība centra ietvaros, gan tiesas ietvaros. Mācībās iegūtās zināšanas izmantojamas darba procesa pilnveidošanā, kā arī esošo un jauno darbinieku apmācībā.

Uzskatu, ka mācības dod zināšanas un, iespējams, trenē kādas īpašas prasmes un iemaņas, tomēr ne vienmēr tas garantē darbinieka attīstību un, līdz ar to attīstībā ir svarīga paša darbinieka attieksme un motivācija. Ieguldījums apmācībā ne vienmēr var dod gaidīto rezultātu. Līdz ar to nākotnē darbinieku atlases procesā būtu jāizraugās tie darbinieki, kuri vēlas attīstīties un savas prasmes, zināšanas spēs izmantot atbilstoši reālajai situācijai darba vidē.

Darbiniekiem jānodrošina atbilstoši darba apstākļi un darba vietas jāaprīko ar mūsdienīgu informācijas tehnoloģiju aprīkojumu.

Tiesā jābūt labi organizētai darba pienākumu sadalei darbiniekiem. Katram darbiniekam uzticētie pienākumi tiek pildīti, atbilstoši amata aprakstam. Ir izveidojusies sistēma, ka viens darbinieks spēj aizvietot citu prombūtnes laikā, lai nodrošinātu darba nepārtrauktību, ko iespēju robežās būtu vēlams saglabāt.

Personāla lietvedības organizēšanas procesam pēc integrācijas reformas īstenošanas ir jābūt vienotam, un pēc tiesu reorganizācijas visi ar personāla lietvedību saistītie jautājumi nododami tiesas priekšsēdētāja palīga vai cita tiesas priekšsēdētāja nozīmēta darbinieka kompetencē.

Kancelejas un saimniecības preču pasūtīšana jāorganizē vienoti. Tiesā jābūt konkrētai atbildīgai personai, kas veic pasūtījumus. Katrā tiesas atrašanās vietā jānosaka konkrēts darbinieks, kurš apkopo informāciju par nepieciešamajām precēm un nodod informāciju atbildīgai personai.

Lietu sadali Tiesu informācijas sistēmā ir jāveic tiesas priekšsēdētājam vai viņa norīkotam tiesas darbiniekam. Lietu sadali Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā būtu jāveic tiesas priekšsēdētāja vietniekam zemesgrāmatu jautājumos, bet viņa prombūtnes laikā tiesnesim, kurš viņu aizvieto, vai citam tiesas priekšsēdētāja nozīmētam darbiniekam.

Būtu nepieciešams uzlabot Valsts vienotās datorizētajā zemesgrāmatas programmu, lai ievadot tiesnešu prombūtni ikgadējā atvaļinājuma un darbnespējas laikā, programma saglabātu ievadītos datus līdz prombūtnes beigām, kā to šobrīd iespējams Tiesu informācijas sistēmā. Tas ievērojami atvieglotu darba procesu, veicot lietu sadali.

Lietvedība pēc integrācijas reformas ir jāorganizē atsevišķi gan Tiesu informācijas sistēmā, gan Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā. Abas informācijas sistēmas ir atšķirīgas un autonomas, un vienota lietvedības programma būtu pārāk sarežģīta.

Zemgales rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļai šobrīd ir oficiālā e-pasta adrese: zemgale@zemesgramata.lv, savukārt, Zemgales rajona tiesai ir oficiālā e-pasta adrese: zemgale@tiesas.lv. Vēlams, lai pēc reorganizācijas saistībā ar zemesgrāmatu procesā izskatāmajām lietām saglabātu atsevišķu e-pasta adresi, nepieciešamības gadījumā, izveidojot jaunu. Tas atvieglotu tiesas kancelejas darbu un efektīvāku elektronisko dokumentu apriti atbilstoši elektronisko dokumentu apriti reglamentējošajām tiesību normām.

Tiesām un tiesu sniegtajiem pakalpojumiem ir jābūt pieejamiem cilvēkiem iespējami tuvāk viņu dzīvesvietām, līdz ar to uzskatu, ka jā saglabā līdzšinējā tiesai adresēto dokumentu pieņemšanas un izsniegšanas kārtība, kad dokumentus pieņem un izsniedz visās atrašanās vietās (Jelgavā, Aizkrauklē, Ogrē, Jēkabpilī, Dobelē, Bauskā

un Tukumā), bet kancelejas atrašanās vietu jānosaka Jelgavā. Šobrīd ēkas, kurās izvietotas zemesgrāmatu nodaļas un tiesas Bauskā un Ogrē, atrodas dažādās vietās, kas varētu radīt apjukumu klientiem, līdz ar to būtu jānodrošina, ka tiesas dokumentus un zemesgrāmatu lietu dokumentus pieņemt gan tiesas ēkā, gan šobrīd izvietotajās zemesgrāmatu nodaļas telpās. Nākotnē būtu lietderīgi piemeklēt telpas, lai nodrošinātu iespēju tiesām un zemesgrāmatām strādāt kā vienotai iestādei. Telpu atrašanās vietas noteikšanu būtu jārisina sadarbībā ar Tiesu administrācijas un VAS "Valsts nekustamie īpašumi" pārstāvjiem.

Apmeklētāju pieņemšana tiesas priekšsēdētāja vietniekam zemesgrāmatu jautājumos būtu organizējama vienlaikus ar tiesas priekšsēdētāja apmeklēšanas laiku.

Uzskatu, ka tiesas darbs nepārtraukti ir jāpilnveido, efektīvi jāizmanto pieejamie darbinieku resursi un mūsdienīgas pieejamās inovācijas un informācijas tehnoloģiju aprīkojumi, lai nodrošinātu pēc iespējas kvalitatīvāku tiesu darbu. Pēc tiesu reorganizācijas būs nepieciešams veidot konstruktīvu, saliedētu un uz attīstību orientētu komandu.

Lai pilnveidotu un uzlabot apmeklētāju apkalpošanu būtiski attīstīt efektīvāku savstarpējo komunikāciju, saskarsmi un sadarbības procesu, tādējādi, maksimāli nodrošinot efektīvu tiesas darbu, kas vērsta uz klientu vajadzību apmierināšanu un darbinieku darba apstākļu uzlabošanu.

Liela nozīme ir tiesvedības kvalitātes celšanai, kā mērķi izvirzot savlaicīgu, pareizu un kvalitatīvu lietu izspriešanu, tādējādi veicinot sabiedrības uzticamību tiesām.

Tiesu sistēmas reforma uzskatāma par nozīmīgu, tā rada plašākas iespējas tiesnešu noslodzes izlīdzināšanā, nodrošinot personu tiesību uz taisnīgu tiesu saprātīgos termiņos.

Pēc zemesgrāmatu nodaļu integrācijas tiesas sistēmā esmu gatava uzņemties pildīt Zemgales rajona tiesas priekšsēdētāja vietnieka zemesgrāmatu jautājumos pienākumus. koncepcijas mērķis ir nodrošināt labas pārvaldības principu, pastāvīgi uzlabot darba kvalitāti, profesionālo izaugsmi, uzlabot tiesnešiem un tiesas darbiniekiem darba apstākļus, kā arī uzlabot un paaugstināt apmeklētāju pieņemšanas kultūru.

Zemgales rajona tiesas
Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka p.i.

Inese Trēde

2019.gada 5.aprīlī

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.